

การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล

INTERNATIONAL CLASSIFICATION OF STATUS IN EMPLOYMENT

(ICSE-93)

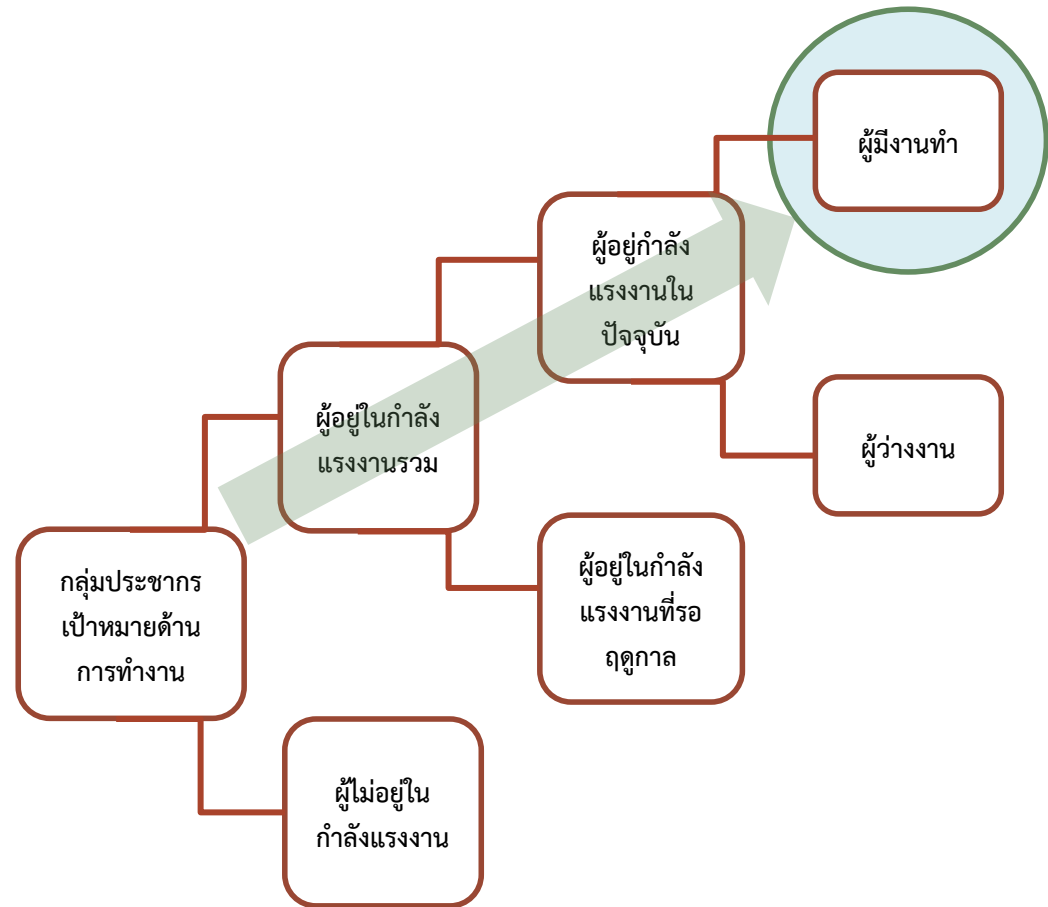
การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล

ICSE-93

“สถานภาพการทำงาน” เป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถนำมาใช้ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะการทำงานของบุคคล ชั่วโมงการทำงาน อาชีพ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ จำนวนคนทำงาน ต้นทุนการทำงานและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานภาพการทำงานจะบ่งบอกถึงสถานะของบุคคลที่ทำงานในสถานที่ทำงานหรือธุรกิจ

ในการจัดทำข้อมูลสถานภาพการทำงานจะเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะกลุ่ม “ผู้มีงานทำ” เท่านั้น

การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล

ICSE-93

การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล จัดทำขึ้นโดย
อ้างอิงตามมาตรฐานสากล International Classification
of Status in Employment (ICSE-93)
จัดทำโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)

คำนิยาม

สถานภาพการทำงานคือ การจัดประเภทของงานที่ทำโดยบุคคล ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง โดยที่งานจะถูกจัดจำแนกตามชนิดของสัญญาจ้างของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่นหรือมีต่อองค์กร โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานภาพการทำงาน หน่วยสถิติที่ใช้คือ “บุคคล (person)” ซึ่งหมายถึงแต่ละบุคคล

แนวคิดที่ใช้ในการจัดจำแนกประเภทของงาน

ความเสี่ยงทาง
เศรษฐกิจ

- รายได้ขึ้นตรงกับผลประกอบการหรือไม่
- มีหน้าที่รับผิดชอบในผลกำไรหรือขาดทุนของธุรกิจหรือไม่
- มีความเสี่ยงต่อเงินทุนของตนเองในธุรกิจหรือไม่

อำนาจหน้าที่ที่
ผู้ปฏิบัติงานมีต่อ
ธุรกิจและต่อ
คนทำงาน

- อำนาจในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจอย่างไร
- อำนาจในการตัดสินใจหรือเลิกจ้างบุคลากรในธุรกิจ
- อำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับชั่วโมงการทำงานและวันหยุด
- อำนาจในฐานะเป็นตัวแทนในการทำสัญญากับองค์กรอื่น

ประเภทของงาน 2 ประเภท คือ

1. งานที่ได้รับค่าจ้าง (Paid employment jobs)
2. งานส่วนตัว (Self-employment jobs)

งานที่ได้รับค่าจ้าง (Paid employment jobs)

- มีสัญญาจ้าง
- ได้รับค่าตอบแทน เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน ค่าคอมมิชชั่น ค่าตอบแทนคิดเป็นรายชิ้น เงินโบนัส อาหาร ที่อยู่อาศัย หรือการฝึกอบรม ฯลฯ
- รายได้ไม่ได้ขึ้นกับผลกำไรของหน่วยงาน
- เครื่องมือหรืออุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ปฏิบัติงาน เป็นของตนเองหรือผู้อื่นก็ได้
- ทำงานภายใต้การกำกับดูแลโดยตรงหรือตามแนวทางที่กำหนดโดยเจ้าของหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย

งานส่วนตัว (Self-employment jobs)

- รายได้ขึ้นกับผลกำไร
- สามารถตัดสินใจหรือเป็นตัวแทนในการตัดสินใจในการดำเนินงาน และรับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการของวิสาหกิจ
- มีความเสี่ยงต่อเงินทุนของตนเองในธุรกิจ

การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล

ICSE-93

ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของงานและแนวคิดที่ใช้ในการจัดจำแนกประเภทของงาน

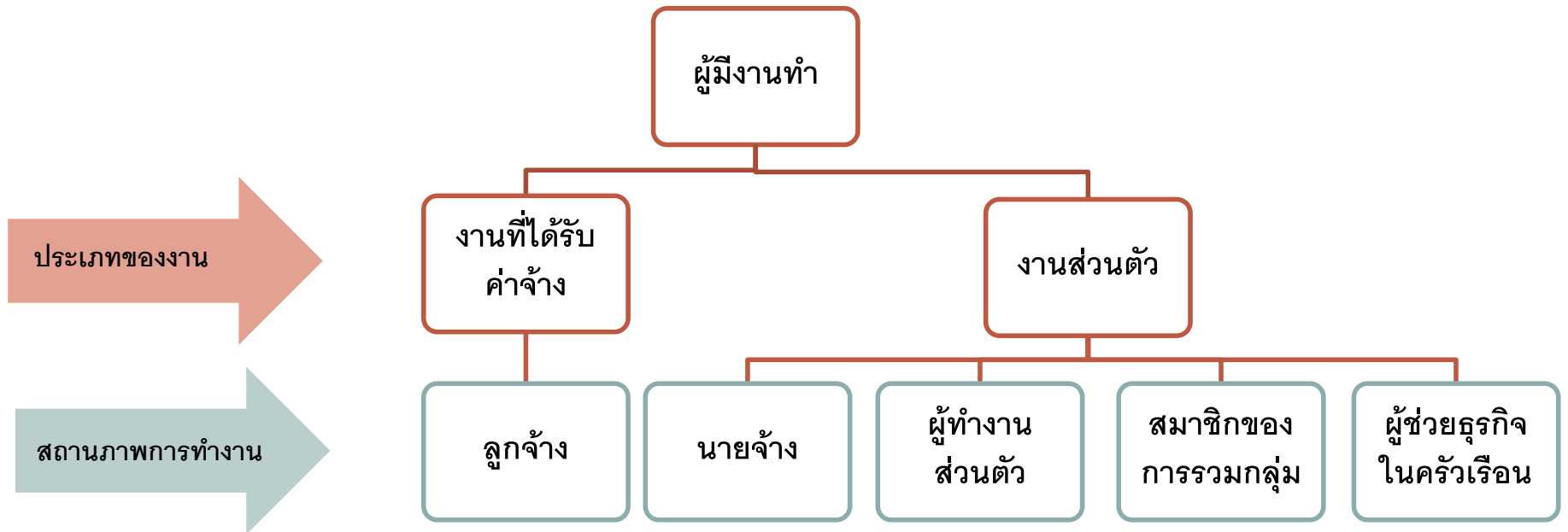
ประเภทของงาน	แนวคิดที่ใช้ในการจัดจำแนกประเภทของงาน	
	ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ	อำนาจหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติงานมีต่อธุรกิจและต่อคนทำงานอื่น
งานที่ได้รับค่าจ้าง	 (เนื่องจาก ค่าตอบแทนไม่ได้ขึ้นตรงกับรายได้ของหน่วยงานที่บุคคลเหล่านั้นทำงานอยู่)	 (เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติงานทำงานภายใต้การกำกับ ดูแลโดยตรงหรือตามแนวทางที่ได้กำหนดโดยเจ้าของหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย)
งานส่วนตัว	 (เนื่องจาก ค่าตอบแทนขึ้นตรงกับรายได้ของหน่วยงานที่บุคคลเหล่านั้นทำงานอยู่)	 (เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ทำการตัดสินใจหรือเป็นตัวแทนในการตัดสินใจในการดำเนินงาน)

การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล

ICSE-93

จากแนวคิดในการจัดประเภทของงานสามารถจัดจำแนกสถานภาพการทำงาน ได้เป็น 5 กลุ่ม คือ

1. ลูกจ้าง (Employees)

คนทำงานที่มีประเภทของงานเป็น “งานที่ได้รับค่าจ้าง” เป็นผู้มีสัญญาจ้างและทำงานเพื่อให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นสัญญาที่ทำแล้วและยังคงมีผลต่อเนื่องต่อไป หรือมีการต่อสัญญากับนายจ้างคนเดิมบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง

โดยที่

- สัญญาจ้างอาจอยู่ในรูปของหนังสือหรือด้วยวาจาระบุชัดเจน หรือเป็นที่เข้าใจโดยปริยาย
- ค่าตอบแทนอาจอยู่ในรูปของค่าจ้างและเงินเดือน ค่าคอมมิชชั่น ค่าตอบแทนคิดเป็นรายชิ้น เงินโบนัส
- หรือเป็นค่าตอบแทนที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงิน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย หรือการฝึกอบรม เป็นต้น
- คำว่า “บนพื้นฐานของความต่อเนื่อง” หมายถึง ระยะเวลาการจ้างงานตามสภาวะการณ์ของประเทศ

2. นายจ้าง (Employers)

ผู้ประกอบการธุรกิจของตนเองหรือประกอบธุรกิจร่วมกับหุ้นส่วนตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป โดยมีประเภทของงานเป็น “งานส่วนตัว” และมีการจ้างบุคคลตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปเพื่อมาทำงานให้กับธุรกิจของตนเองในฐานะ “ลูกจ้าง” โดยเป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง (หุ้นส่วนอาจเป็น หรือไม่สมาชิกของครอบครัวหรือครัวเรือนก็ได้)

3. ผู้ทำงานส่วนตัว (Own-account workers)

ประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือทำธุรกิจร่วมกับหุ้นส่วนตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป โดยมีประเภทของงานเป็น “งานส่วนตัว” และไม่มีจ้าง “ลูกจ้าง” ที่เป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่องเพื่อมาทำงานให้ในระหว่างคาบเวลาอ้างอิง แต่สามารถจ้าง “ลูกจ้างที่ไม่ใช่การจ้างงานอย่างต่อเนื่อง” ได้ (หุ้นส่วนอาจเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกของครอบครัวหรือครัวเรือนเดียวกันก็ได้)

4. สมาชิกของการรวมกลุ่ม (Members of producers' cooperatives)

ผู้ที่ทำ “งานส่วนตัว” โดยร่วมกันทำการผลิตสินค้าและบริการ โดยสมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันกับสมาชิกคนอื่นๆ ในการกำหนดรูปแบบการจัดการด้านการผลิต การขาย และ/หรืองานอื่นๆ ของสถานประกอบการ การลงทุน และการจัดสรรรายได้ของสถานประกอบการให้กับสมาชิก (“ลูกจ้าง”ของการรวมกลุ่มผู้ผลิตไม่ถูกจัดจำแนกไว้ในกลุ่มนี้)

5. ผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือน (Contributing family workers)

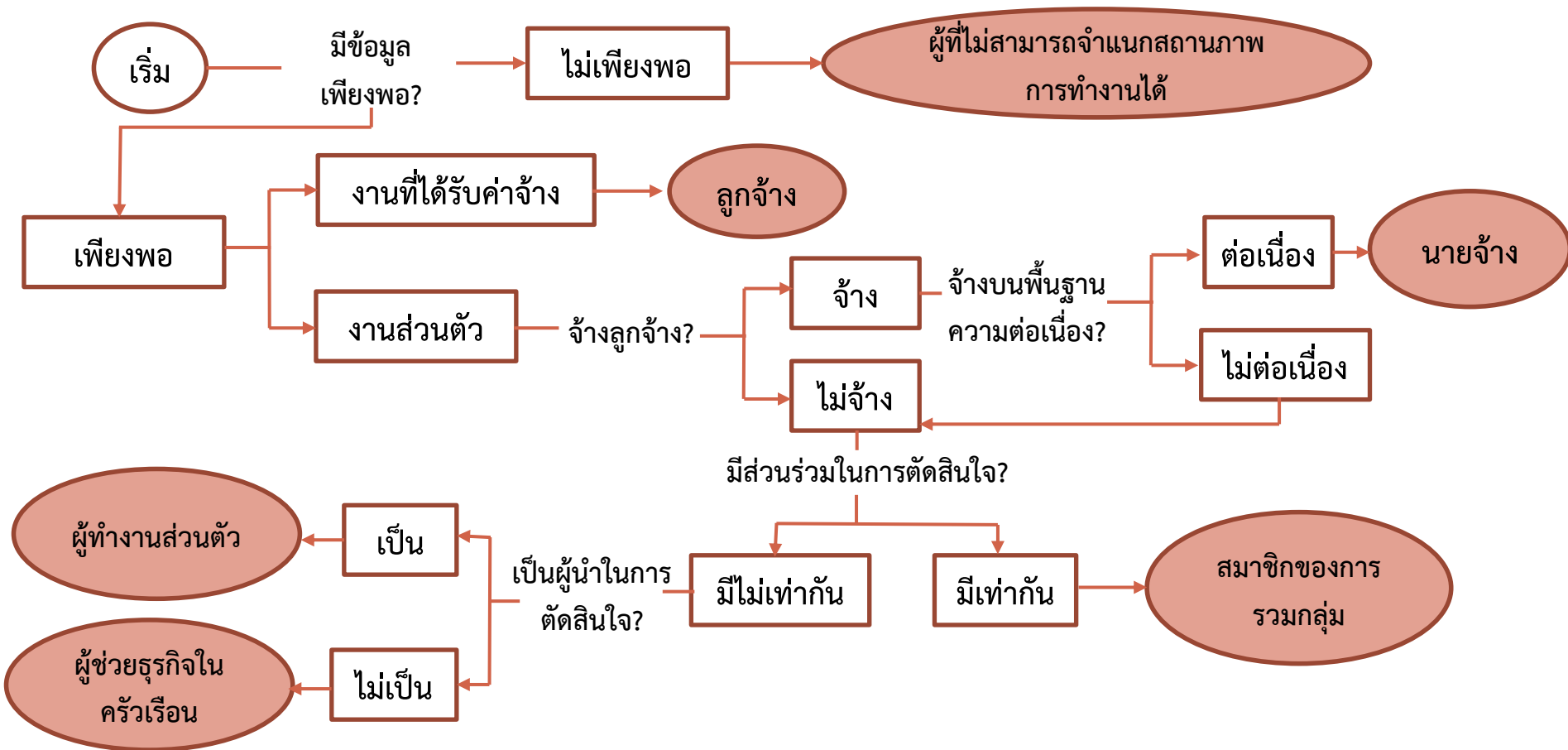
คือ ผู้ที่ทำ “งานส่วนตัว” ในสถานประกอบการที่เน้นกลไกเพื่อการตลาดที่ดำเนินงานโดยบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันและอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันโดยไม่ได้รับค่าจ้าง แต่บุคคลดังกล่าวไม่อยู่ในฐานะของหุ้นส่วน เนื่องจากระดับของความรับผิดชอบที่มีต่อสถานประกอบการไม่อยู่ในระดับของความเป็นผู้นำ ทั้งในแง่ของเวลาการทำงานหรือปัจจัยอื่นๆ (ในกรณีของผู้ที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในธุรกิจที่ดำเนินงานโดยบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ข้อกำหนดที่ว่า “อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน” สามารถตัดออกได้)

การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล

ICSE-93

เกณฑ์การพิจารณาการจัดจำแนกสถานภาพการทำงาน

ตัวอย่าง

นาย ก. เป็นเจ้าของสวนยางเนื้อที่ 10 ไร่ ได้ตกลงกับนาย ข. ให้ดูแลสวนยางทั้งหมด ทั้ง 10 ไร่ โดย ตกลงกันว่าจะแบ่งเปอร์เซ็นต์รายได้จากเงินที่ขายน้ำยางได้ทั้งหมด โดยแบ่งให้นาย ก. 60% และอีก 40% เป็นของนาย ข.

การจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล

ICSE-93

กรณีที่	รายละเอียด	ความเสี่ยงทางธุรกิจ/อำนาจหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติงานมีต่อธุรกิจ	สถานภาพการทำงาน
1	<ul style="list-style-type: none">- รายได้ 60 : 40- เจ้าของสวนออกค่าปุ๋ย ค่าอุปกรณ์ ค่าน้ำมัน ฯลฯ- จ้างคนเพิ่มเองไม่ได้	<p>ความเสี่ยง </p> <p>อำนาจหน้าที่ </p>	ลูกจ้าง
2	<ul style="list-style-type: none">- รายได้ 60 : 40- ผู้รับจ้างออกค่าปุ๋ย ค่าอุปกรณ์ ค่าน้ำมัน ฯลฯ- จ้างคนเพิ่มเองได้	<p>ความเสี่ยง </p> <p>อำนาจหน้าที่ </p>	ผู้ทำงานส่วนตัว

ขอบคุณมากครับ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กลุ่มมาตรฐานสถิติ

กองบริหารจัดการระบบสถิติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โทร. 0-2142-1371

E-mail : pstand@nso.go.th

Website : www.statstd.nso.go.th